

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1101

B.A./B.Sc. 3rd Semester

HISTORY (History of India (A.D. 1707-1947))

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— The question paper consists of **four** Sections (A-D).

There shall be **two** questions in each of the **four** Sections. Candidates are required to attempt **five** questions, selecting at least **one** question from each Section. The **fifth** question may be attempted from any of the Sections. Each question carries **20** marks.

SECTION—A

- I. What do you understand by Subsidiary System ? Critically analyse its working under Lord Wellesley.
- II. "The Revolt of 1857 marks an epoch in the British Indian History". Discuss.

SECTION—B

- III. Critically examine the Commercial policy pursued by the British in India. What was its impact ?
- IV. Discuss the contribution of Brahma Samaj in reforming Indian religion and society.

114(2121)/MM-705(T)

1

(Contd.)

SECTION-C

- V. Discuss the measures taken by the British Government to suppress the "Anti-Partition Movement". How did it affect the National Movement ?
- VI. Critically examine the methods adopted by Mahatma Gandhi to make Indian National Movement a mass movement.

SECTION-D

- VII. Examine the principles and working of the Provincial Autonomy introduced under the Government of India Act, 1935.
- VIII. Why were the Cripps Proposals known as "the post-dated cheque on a failing bank" ?

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਭਾਗ (ੳ-ਸ) ਹਨ। ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਕੇ, ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

- I. ਸਹਾਇਕ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਲਾਰਡ ਵੇਲਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਦੇ ਕਾਰਜ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।
- II. "1857 ਦਾ ਇਨਕਲਾਬ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੁੱਗ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।" ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

- III. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਵਪਾਰਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। ਇਸਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ?

IV. ਭਾਰਤੀ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਮਾਜ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ੳ

- V. ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ “ਵਿਭਾਜਨ-ਵਿਰੋਧੀ ਅੰਦੋਲਨ” ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਟਿਸਨੇ ਕੌਮੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ?
- VI. ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਸ

- VII. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1935 ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੂਬਾਈ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।
- VIII. ਕਰਿਪਸ (Cripps) ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ “ਅਸਫਲ ਬੈਂਕ ’ਤੇ ਪੋਸਟ-ਡੇਟਿਡ ਚੈੱਕ” ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨਪੱਤਰ ਮੇਂ ਚਾਰ ਭਾਗ (ਕ-ਘ) ਹੈਂ। ਦਿਓ ਗਏ ਚਾਰ ਭਾਗੋਂ ਮੇਂ ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਮੇਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਓਂ ਕੋ ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰਤੇ ਹੁਏ, ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਾਂਚਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੀ ਭੀ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਆ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 20 ਅੰਕ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

- I. ਸਕਿਸਿਡਿਯਰੀ ਸਿਸਟਮ ਸੇ ਆਪ ਕਯਾ ਸਮਝਤੇ ਹੈਂ ? ਲੌਡੰ ਵੇਲੇਜਲੀ ਕੇ ਤਹਤ ਇਸਕੇ ਕਾਮ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਸੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋਂ।
- II. ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤੀਯ ਇਤਿਹਾਸ ਮੇਂ “1857 ਕਾ ਵਿਦ੍ਰੋਹ ਏਕ ਯੁਗ ਕਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।” ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ।

भाग—ख

- III. भारत में अंग्रेजों द्वारा अपनाई गई वणिज्यिक नीति का आलोचनात्मक रूप से परीक्षण करें। इसका असर क्या था ?
- IV. भारतीय धर्म और समाज को सुधारने में ब्रह्मसमाज के योगदान की चर्चा करें।

भाग—ग

- V. ब्रिटिश सरकार द्वारा "विभाजन विरोधी आंदोलन" को दबाने के लिए किए गए उपायों की चर्चा करें। इसने राष्ट्रीय आंदोलन को कैसे प्रभावित किया ?
- VI. भारतीय राष्ट्रीय आंदोलन को एक जन आंदोलन बनाने के लिए महात्मा गांधी द्वारा अपनाए गए तरीकों की आलोचनात्मक रूप से परीक्षण करें।

भाग—घ

- VII. भारत सरकार अधिनियम, 1935 के तहत शुरू किए गए प्रांतीय स्वायत्तता के सिद्धांतों और कार्य का परीक्षण करें।
- VIII. "असफल बैंक पर पोस्ट-डेपॉजिबल चैक" के रूप में क्रिप्स प्रस्तावों को क्यों जाना जाता था ?